

Tas Latweefchu draugs.

1846.

7. Febr.

6ta
lappa.

J a u n a s i n n a.

Is Berlihes. Tur tannî 24tâ Dezember deenâ kahda seewa sawam pusstreschas neddelas wezzam behrninam schuhpuli peelikke klast aiskorketu krukku ar wehrdohschu uhdeni, lai tam gultu-weetina paliktu filta. Kad behrnâ bija eemidsis, tad wiina tik us azzumirkli istabu aistahje, un kad atpakkat nahze, tad dsirdeja, ka pee behrna gultinas kas dikti sprahge un behrnâ pats sahze skanni brehkt. Korkis no krukkas bij is spruzzis un tas karsts uhdens istežedams bij behrna meefas pa daschahm weetahm fadedsinajis. Zebfchu nu gan ahtrumâ doktera palihgs ne truhke, tatschu nabbadsinsch, gauschi wahrdsis, tannî 11tâ Januar sawu garru islaide. — Kawt jel schis behdigs notikkums wezzakeem buhtu par mahzibu, jo prahctigi ar tahdahm leetahm apeetees, no ka ih-paschi behrneem drihs nelaima warr notikt. A. L.

Kas weenu behrnu usnemmm mannâ wahrda, tas usnemmm manni. (Matt. 18, 5.)

Dsihwoja kahdu reis brangs un turrigs rentineeks sawa mahja. Schis apmekleja sawu snoh-

tu, kas ne taht no winna dsihwoja ohtrâ zeemâ, un palikke pee ta par nakti. Kamehr abbi mihligi farunnadamees preeksch durwim jaukâ laikâ fehdeja, gabje garr durwim masa meitina ar gluschi noplifusfchahm drehbehm. Rentineeks to eeraudsijs, teize us sawu snohtu: „Wai Deewin, zif nabbags un noplifis tas behrns! Mahte laikam tai laifka un besdeewiga seewa.“ Snohts tam atbildeja: „Ak Deews, tai naw neds tehwa, neds mahtes, neds kahda zitta, kas par to apschelotohs! Preeksch trim mehnescheem tehws un mahte nomirre. Nu schis behrns malbahs apfahrt libds ar sawu masu brahli un mahsu. Kad teem ehst gribbahs, tad tee gan nosehschahs preeksch zittu tauschu durwim un sanemm pateikdami to maifes-gabalinu, fo teem dohd; bet nabbagoht tee kaunahs.“ Schee wahrdi rentineekam sagrahbe firdi, un tas fazzija: „Mihlajs snoht, Deews negribb to, ka nabbagus masus behrnus ta atstahj; man irr prahts tohs peenemt.“ Snohts un winna seewa to melleja pahrrunnaht, lai to nedarroht, un tam teize, ka pascham tik dauds masu behrninu ka zahlu, zif gruhiti tas buhschoht, sweschus behrnus kohpt, un fo gan winna laulahts draugs fazzischoht. Bet winsch sawâ firdi tik stipri jaw bij' apnehmees to isdarriht, ka tas us snohta pahrrunnaschanu ne mas neklausjahs. Nakti tam ne meegs nenahze, un us to ween dohmaja, ka to isdarriht. Ohtrâ rihtâ tas to wezzako bahriti likke atsaukt pee sewis. Za bij' meitene no 12 gaddeem, gohdigs un mihligs behrns. Rentineeks teize: „Es dsirschu, ka tew tehws un mahte nomirruschi, un no tawahm noplifusfchahm drehbehm to redsu, ka tew gan flikti flahjahs. Bet woi tew naw raddi, kas par jums

warretu apschelotees?“ Meitene atteize: „Naddi? ak ja; bet mehs effam tik nabbagi, ka tee muhs wairs ne-uskatta.“ Schee wahrdi wihram kà sibbins zaur firdi schahwehs. Wirsch to mihligi praffija: „Woi tu gan man lihds nahktu, un gribbetu manna meita buht?“ „Ak zil labpraht!“ behrns atbildeja, un skattijahs us to ar affaru pilnahm azzim. — „Labbi, paleez' manna meita!“ fazzija rentineeks; „bet es esmu jahschus un newarru scho reis wairak lihds nent, kà tawu maso mahsu, ko wakkar redseju. Utwedd' to schurp. Lewi un tawu brahli es pehzak aisweddischu. Meitene aisgahje un atwedde tawu tschetrus gaddus wezzumahsu. Rentineeks zaur saweem mihligeem wahrdeem to pee sewis eelabbinaja, un schi preezigi tam aisgahje lihds. Mahjäs pahrnahkschi, seewa to sanehme un praffija: „Wihrit, kam tas behrns?“ „Tas irr taws behrns, mihla seewin,“ tas atbildeja. Seewa fazzija: „Tas naw mans behrns, stahsti jel pateefibu!“

Wihrs nu seewai wissu isstahstija, un kamehr tas stahstija, meitenite bij' apkampusi winnas zeltus un raudaja. Laikam ta dohmaja, ka tai arr' schis tehws buhs ja-atstahj. Bet seewa ar wihru bij' weenâ prahtâ. Ta raudaja patte, maso bahriti pee sewis wilkdama, ta nehme to us flehpi un, to meerinadama, teize: „Neraudi, manna meitina, es buhschu tawa mahte!“ Wihrs teize: „Bet mihla seewin, wehl irr diwi tahdi behrni, mahsa un brahlis, kurreem tà patt flikti klahjahs.“ „Nu,“ — ta atbildeja, — „atweddi ir schohs, ja tu gribbi, Deewa wahrda schurp. Mihlaj's Deews gan gahdahs par maisi.“ Wihrs wis negaidija, lai see-

wa tam to ohtru reiß fazzitu, bet ohtrâ rihtâ aiß-juhdsse sirgu un aißbrauze us snohtu.

Bet muifchas-kungam, appakfch kurra tee bah-rini dsihwoja, nebij' wiß tahda fchehliga firds, kâ rentineekam. Tas to rentineeku pee fewiß aißfau-zis, isbahre un islammaja to warren', ka tas bes winna sinnas to maso behrnu jau aißweddis, un fazzija: „Scho behrnu tehws man irr wairak, kâ 50 rubltu sudraba parahdâ palizzis, un tadeht es tew tohs behrnus nedohfchu, un paturreschu tohs few par dsunteem.“ — „Ne kahdâ laikâ, zeenigs leels-kungs! tas nenotiks,“ atbildeja gohdigs rentineeks, „ja to peeßdesmit rubltu deht ween tas irr, tad wehl fchodeen braufschu us mahju teem pakkat, un jums to naudu atweddischu.“ — Un pateeff, winsch tuh-lin aißjahje pehz naudas, atpakkat nahzis, nomak-faja neschehligam leel-kungam to parahdu un aißwedde us faru mahju tohs trihs behrnius.

Kad to prassija, zik tam behrnu effoht, tad tas preezigs atbildeja: „Man irr desmit behrni, septini pascha un trihs es esmu nopirzis.“ —

Tohs trihs bahrischus winsch tâ patt usau-dsinaja, kâ farus paschus behrnus, un tam ne kad nebij' schehl, ka tohs bij' panehmis. Tee is-deweß labbi, bij' gohdigi behrni, strahdaja zik ween spehje, dabbuja pehz labbus deenestus un far-wam labb-darritajam bij' ar ween pateizigi un to ne tad neaismirse.

Schikstta un neapgahnita kalposchana preeksch Deewa irr tchi: bahrinus un atraitnes eeksch winnu behdahm apmekleht, un fewi paschu turreht neapgahnitu no pasfaules. (Zehk. 1, 27.)

Rà eepreezinahht behdigus.

Rahds mihtsch Deewa kalps seemas-laikâ is-
gahje gauschi apbehdinatu un wahju zilweku eepree-
zinahht, kas tik bij' noskummis un ismiffis, itt kâ
tam ne kad wairs Deewa waigs neatspihdetu.
Mahzitajs gahje pee lohgu, zaur kurre tas dahrsâ
skattijahs, un teize: „Rahdi tee kohki juhfu dahrsâ
nonihkufchi isskattahs! Sarri tahdi kâ nobrauziti
schaggari!“ — Wahjajs tik waideja un behdajahs
un neklaußjahs wis us mahzitaja runnu. Bet
mahzitajs ar ween atkal par teem plikkeem koh-
keem runnaja un par to sasalluschu semmi. Bet
pehz tas teize us ta noskummuscha wahja: „Tas
irr teess, schee kohki dahrsâ tahdi paschi auksti un
plikki, tahdi paschi neaugligi un nejauki paliks,
kahds tu effi; tee ne kad gan wairs nesalkohs,
neseedehs un labbus augtus nenessihhs. Seema
irr un seema paliks.“ Kas noteek? Uzsumirkt
noskummuscha gars tã kâ usmohstahs, un pahr
winna sasalluschu firdi sahß spihdeht filta pawas-
faras faulite! Ar preezigu zerribu tas zaur sawa
dwehseles ganna pamahzischanu no sawas behdu-be-
dres peezehlehs, un winna nopuhshanas pahrwehr-
tijahs flawas-dseefinãs.

Zittã reisẽ nahze ohtris apbehdinahhts grehzi-
neeks pee ta pascha Deewa kalpa, kas preeksch Dee-
wa waiga pats fewi noteesadamees tã bij apkau-
nohts tappis, ka tas us Jesus jautaschanu un
wahrdeem: „Wpi tu manni mihto?“ nedrihtsteja
atbildeht: „es tewi mihleju;“ bet tas dohmaja, ka
schim effoht tã ja-fakka: Nè, Kungs, tu sinni wis-
sas leetas, tu sinni, zif auksta manna firds, zif
grehzigi manni darbi un dsihwoschana, zif wahja
manna Deewa-luhgschana, tizziba un deewa-bihja-

schana, tu passisti mannas daudsfahrtigas pahr-
 kahpschanas, tu sinni, ka es tewi nemibleju. —
 Ramehr tas fewi ta noteesajahs, tiffam tam sem-
 me appaksch kahjahm ta ka trihzeht sahze, Sinai-
 kalna pehrkoni rihbeht un to baidiht; nu tas wairs
 newarreja tizzeht, ka Deews tam schehligs tehws,
 winsch ta bij isfamiffis, ka winsch to wairs netiz-
 zeja, ka Deews to wehl warroht apschehloht un
 swehtu darriht. Tahda klahschana tas nu aisgahje
 pee sawa drauga un dwehseles ganna, un preeksch
 ta isgahse sawu fashnaugtu firdi. Tas tam tahdu
 padohmu dewe, ka tas zaur to wiffas sawas bai-
 les un behdas aisbsinne; tas teize: „Zauta tu arri
 sawu Pestitaju: „Woi tu manni mibto?“ Tu fa-
 was miblestibas newarri ne par ko rehkinah; tai
 naw gruntes un pamatta, us ko tu sawas zerri-
 bas-mahju warretu ustaisiht. Geksch ta stahw ta
 miblestiba, fakka Jahnis, ne ka mehhs Deewu effam
 miblejuschi, bet ka winsch muhs irr miblejis un
 sawu dehlu suhtijis par muhsu grehku peedohschanu.“
 Schi eepreezinaschana no Deewa wahrdeem bij
 schai salauantai un apbehdinatai firdi ka debbeschki-
 ga rassa; ta Runga miblestiba, kas eet pahr wiffu
 sapraschanu, un kurras augstums, garrums, dsit-
 lums un plattums naw ismehrojams, ta nu ar
 sawu jauku spohschumu sahze spihdeht winna dweh-
 felei, ta atspihdeja tam no ta Runga swehtas dsih-
 woschanas, no winna nahwes un augscham-
 zelschanas tik skaidri, ka tas nu redseja winna ne-is-
 skaitamas sihmes un leezibas wiffa sawa dsihwes-
 gahjuma, ka tas nu behrnischkigi preezadamees
 warreja pee winna kruhts speestees un preezigi faz-
 zih: Ja, Rungs, ja, tu sinni wiffas leetas, bet tu
 arri sinni, ka es tewi mibleju! P. —p—

Muhfu dschwoschana irr debbests, no kurrenes
mehs gaidam to Vestitaju, to Kungu Jesu
Kristu. (Bihlip. 3, 20.)

Kahds Wahz' keisers, kad tas sawu pehdigu stun-
dinu jaw turu mannija, un no saweem draugeem
tikke waizahs, woi tas arr' labpraht gribboht mirt,
atbildeja ar scho dseefminu: Es gribb' pahr wis-
sahm leetahm aismirst scho dschwibu, un dseedah
no tahm weetahm, kur sahkam muhschibu. Un
wehl ta teize: Nihki draugi, kad es jauns biju
un Spahneru-semme dschwaju, un tehws pee man-
nis nosuhtija wehstnessi, ar to sinnu, lai nahkoht
us sawu tehwa-semmi, tad no preeka wissu zauru
nakti meegs nenahze. Zik dauds wairak man nu
ja-preezajahs tapehz, ka taggad mans debbests-tehws
manni sauz muhschiga tehwa-semme, ko winna
mihkajs dehs zaur sawahm dahrgahm affinin
preeksch mannis irr nopelnjis. P. —p—.

Nih-ta baggats, wakkarâ jaw nabbags!

Preeksch kahdeem gaddeem baggats semneeks
aisbrauze us pilssehtu, labbibas pahrdoh. Us tir-
guß atbraufuscham nabbagi lautini wesumu apstah-
juschi, gribb no ta pirkt. Bet wihrs par saweem
rudseem prassija tahdu maksu, ka pirzeji newarreja
peekluht. Par welti isdingejeschees tee teize: Draugs,
tas pahr dahrgu, taggad, paldeews Deewam, sehja
stahw labba us tihumeem, un ja Deews to sweh-
tiks, mehß sagaidifim labbu ruddeni. Schis at-
bildeja: Gan teefa! Tihrumâ labbibâ stahw kupli
un brangi, bet kruffa to warr nofist; bet par to,
kas jau flehti, man ne kahdas behdas. Bet kas
notikke? Pehz kahdahm tscheträhm stundahm kahpe

melni un filli padebbeschi augschâ, sibbins eespehre
baggata wihra mahjâ, un flehts nodegge ar wissu
labbibu. — P. — p—.

Repeewilletees, Deews neleefahs apsmetees.

Ïsgahjuschâ wassarâ irr Wahzsemme no-
tiffuse brihnischfiga leeta. Rahds zilweks bij ap-
suhdsehts par sagli, un tadeht aiswests pee teefas,
bet tas pee teefas gribbeja swehredams sewi tai-
fnotees; teefa to tam nelahwe, tapehz, ka tas wis-
seem laudim jaw kâ besdeewigs un blehdigs zil-
weks bij pasihstams, bet winsch tomehr swehreja,
prohti: kâ dauds laudis darra un runna, tã saz-
zidams: „Lai pehrkons manni nosperre, ja es buhtu
sadsis!“ — 12tã Jubli samahzehs beesi pehrkona
debbschi pahrscha zilweka mahju, kur tas ar zit-
teem zilwekem, saweem 4 behrneem un weenu
funni kohpâ bij. Us reis pehrkons spehre. Sib-
bins scho grehzineeku bij trahpijis un to nospeh-
ris, kas widdû stary zitteem sehdeja; tee zitti gan
no ta spehreena bij apreibuschi, bet tomehr bes
kahas mainas palikkuschi. Sibbins schim nab-
bagam zilwekam zaur nahsim muttê bij eestrehjis.
Mahja stahweja weenâs leesmâs, bet ne weens
no teem zitteem negribbeja rohkas peelift, to no-
spertu zilweku, ko tee wissi turreja par Deewa no-
sohditu, ahra isnest, jebshu pats mahzitajs tohs
us to skubbinaja, bet kad tee winna pamahzisha-
nas neklausija, tad pats to isnesse ahra. Mahja
nodegge, bet ugguns tatschu negahje eefsch zeema
tahtak. — Teefcham brihnischfigs, bet tomehr pa-
teefigs notikkums! P. — p—.

Brihw drikkelt. No Widsemmes General-gubernementes pusses:
Dr. C. E. Napier sky.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 6.

7. Februar 1846.

S i n n a s

pahr to,

Kà ar ewangeliuma mahzischanu eet paganu semmès.

T r e s c h a j s g a d s.

Zettorta sinna.

Kà ar to eet tannis semmès ap widdeju juhru.

(Weidsama pufse.)

No tahm sinnahm preekschaja lappà warram no-
prast, zif gruhti tur teem missionareem eet ar sawu dar-
bu. Zif ween wehl irr tas labbums, ka winnus tur
zeesch, un ka tohs fwehtus rakstus, fo winni isdalla,
labprast peenemm. Un tas jau arri irr par eesah-
kunu deesgan leels labbums; jo zittà weetà ir tà
naw, un teem missionareem tad gruhtiba bes galla.
Missionars Hildner, no tahs Greekeru fallas
Sihra, fur winnam pirmak dauds behdas bij ja-
zeesch, ir gals brihscheem draudeja, taggad ar ka-
tru gaddu preezigakas sinnas laisch, un 1842tra
gadda beigàs tà raksta: „Man preeks tahdu sin-
nu islaist, ka muhsu darbs wissadà wihse schogadd'
labbi gahje un ne fur un ne kahdà wihse ne tiffe
aiekawehts. Waldischana patte ar mums laipnigi
apeetahs un muhs farga; pilssehtas skohlu-kommis-
sije us mums mihtu prastu turreja, allaschin pehz
kahrtas apmekleja un pee katras pahrlausischanas
klast bija. Arri tas Sihras Greekeru bissaps tur-
rejahs mihtigs un laipnigs us mums; un daschi
zitti preesteri, kas appaksch wiina stahw, labbà prah-
tà sawus un sawu raddu behrnus pee mums laide
skohlâ. Arri tà rahdahs, ka tee laufini jo deenas
jo wairak muhs sahk zeeniht, un ka wezzaki ar jo
leelaku ustizzibu sawus behrnus mums dohd mah-

zibâ. Mehš effam peenahkufchi, ka us schahdu ab-
 rigu labbumu ne warram wis dauds palautees; bet
 tatschu to Kungu par to flawejam, un raugam teem
 behrneem, kas pee mums nahk skohlâ, to parah-
 diht, ka winni tik zaur ta Kunga Garru ween
 warr tift isglabhti no tahš nahkamas dusmibas
 un atrast meeru sawâs sirdis.“ — Pahr skohlu winsch
 sinno, ka tas leelakajs skaits skohlas-behrnu Merz
 mehnesi bijis 658 un tas masakajs Septembera
 mehnesi 575. „Schinni skohlâ,“ — tà winsch rak-
 sta, — „mahza feschi skohlmeisteri un peežas skohl-
 meistereenes. No pascha eefahkuma lihds taggad të irr
 mahziti 3869 behrni, no kurreem 2054 bija meitenes.
 Warr zerrecht, ka no schahs skohlas kas labs zeltees.
 Sinnams, wehl gan irr tik ween sehjams laiks, un
 mums pazeetigi ja-gaida us to plaujamu laiku.“
 — Pahr to Deewam-kalposchanu swehtdeenâs, fo
 winsch Kalenderu un Wahzu wallodâ turr, winsch
 schahdu sinnu dohd: „It swehtdeenâs pehz kahr-
 tas mehš sawus Deewa wahrduš turram un wehl
 naw pa wissu gaddu weena swehtdeena pagahjufe,
 kurrâ to ne buhtum darrijuschi. Lai gan mas irr
 to, kas to parehkina, tapehz, ka tik 30 lihds 40
 klauſitaji fanahk, bet tatschu warram tizzeht, ka us
 scheem ta Kunga meers un swehtiba duss un ka
 tas masums wairumâ ees. Schee paschi, kas nahk,
 mums irr dauds wehrti. Labba preeksch-sihme ta
 irr Greekereem, ka matrohschi, kohpmanni un zitti
 ewangeliuma tizzibas beedri, kas schè dsihwo, sweht-
 deenâs fanahk Deewu peeluhgt; ar to nu parahda
 muhsn tizzibas wehrtibu, un fo ta no mums praffa;
 jo — ja tas truhktu, ar fo tad parahditum, kah-
 dus anglus ta nefs?“ —

Kad apraugam, ka tur tee bihbeles lassitaji
 wairojahš, tad gan ja:preezajahš, jo ne ween Gree

feri, Armenijeri un zittas fristitu lauschu tautas pehz
 tahm tihko, bet arri Turki, kas schahs grabmatas libds
 schim ne buht ne eeraudsija, taggad pehz tahm
 mekle un prassa. Missionars Wolters no Smirnas
 pilssehtas kahdu ihu sinnu par to ta raksta: „Es
 tohti preezajohs, kad kahda grabmata, ko is Kon-
 stantinopeles man laide, schahdu sinnu lassiju: „„Ar
 Turkeem tizzibas leetas darbotees, us to tohti skub-
 bina, ka tee no wissahm puffedim stipri prassa pehz
 jaunahm testamentehm Turku walloda.““ — „Ta
 patt arri,“ — ta Wolters wehl raksta, — „arri
 eet pa Sibrias semmi, un lubf, tas muhs spehzina
 un drohschina jo prohjam strahdabt. Te skaidri
 redsams, ka tas Kungs sewim to zellu jau fataisa,
 pa kurre wunsch sawu schehligu apsohlschanu peepil-
 dihs; un mehs to zerredami, to Kungu luhdsam, ka
 arri pee tahm Muhamedaneru tautahm schi schehla-
 stiba notiktu.“ —

Ka ta Deewa wahrda sehkla gan drihs ne redsoht
 un ne mannoht paleek gattawa, to missionars Wol-
 ters mums arri parahda, 29ta Oktober mehnescha
 deena 1842ra gadda ta rakstidams: „Smirnas pils-
 sehta es satikku ar kahdu Greekeru preesteri, kam
 wahrds Gistatios, un kas pirma pee ta missionara Jet-
 tera eeksch Bajah bij' deenejis. Wunsch tohti bij' il-
 gojees par mahzitaju tik, un beidsot arri to ammatu
 dabujis; taggad Wunsch irr par dwehselu gannu kah-
 da zeema pee Ewesus pilssehtas. Schis, kamehr pee
 Jettera deeneja, pa sawahm brihw-stundahm ar ween
 mahzijahs, un us scho ammatu taifijahs. Wunsch irr
 pasemmigs zilweks un tahds, kas ko warr mahzitees,
 un Wunsch arri apleezina, ka Wunsch wissu to labbu, ko
 proht, no ewangelisseem missionareem essot eemah-
 zijees. Man tohti patikke ar winnu farunnatees un
 es winnam dahwinaju kahdu Enlenderu luhgschanas

grahmatu Greekeru wallodâ, fo pilnâ preekâ un pateifdams fanehne. No wiffas winna runnas un darbeem warreju nojehgt, fa winsch firds weenteesibâ tam Kungam Jesum kalpo. Winsch reds, kahdâ tumfibâ winna tauta un draudse (tizziba) grabbstahs un gribbetu labpraht no sawas puffes arri fo darriht, fa gaisma un atsihschana pee tahs wairotahs.“

Missionars Wolters stahsta pahr kahdu deewa-
bibjigu Kattolisku Greekeri, kas jau, no missionara
Hartlei mahzihts, preeksch 15 gaddeem dabjuis to
pateefibu atsiht. Winsch raksta: „Schis zilweks itt zee-
ti turrejahs pee sawas tizzibas eeraddumeem un mah-
zibahm. Kahdam winna draugam bij' bihbele Ital-
jeneru wallodâ, scho winsch tihkoja pirkt, lai makfa-
tu, fo makfadama; bet tas ohtrs to ne pahrdewe. Bet
kad nu tas draugs kahdu reis' us tablu zekku dewahs,
tad scham atstahje to bihbeli par peeminnu. Ak kahds
leels preeks nu winnam bij' pahr to grahmatu, fo
jau senn bija tihkojis! Tak winsch ne tihkoja wis ar
pasemmigu prahtu pehz tahs grahmatas, gribbedams
is tahs mahzitees to pateefibu atsiht, bet winsch doh-
maja is tahs mahzitees wairak fo sinnah, ne kâ zitti.
Winsch palikke ihsti lepns, un gribbeja zittus winneht
eeksch gudribas. Winsch ar ween no jauna to bihbeli
lassija un pehz kahda laika atkal sagahjahs ar to drau-
gu, kas winnam to bihbeli bij' dahwinajis. Winni
aisnahje us Smirnas pilssehtu, fur missionars Hart-
lei to brihd' usturrejahs. Tè nu winna draugs katrâ
wakkarâ sinnamâ stundâ fur isgahje; un kad winsch
praffija, fur schis iseiyoht, tad tas atbildeja: „Man
irr kahds darbs.“ Zaur to winsch palikke tik kabrigs
to sinnah, fa winsch kahdâ wakkarâ tam draugam
fleppen' pakkat lihde. Tas draugs pee sinnamahm
namma-durwim aisnahjis, peeklaueja un gahje eek-
schâ; schis is tablehm gaidija, kamehr tas atpakkat

nahfchoht, bet winsch til drihf wis ne nahze. Zittâ reifê
winsch tam teize, ka winsch nu sinnoht, kur schis aiseijobt.
„„Labbi““ — tà tas atteize — „„woi tu gribbi man lihds
nahft?““ Tad nu tee abbi tohpâ aîsgahje us missionara Hart-
leja mahju, kas to jaunu peenahzeju firnuigi apfweizinaja un
tam jaunu testamentu pasneedse. Winsch to fanehme, un Hart-
lejs nu fahze to ewangeliumu îstahstih. Tâ tad schis nu
ar ween jo wairak dabbuja to pateesibu afsiht; redseja, kah-
da tumfibas pilna winna tizziba bija, tai atfazzija un tag-
gad peederr pee ewangeliskas draudses, un, kâ es drohschi
tizzu, irr pateefigi Jesus mahzellis.“

*

*

*

Zahdas paschas sinnas arri dabbujam no Egiptes.
No teijenes missionars Lieder tanni 26tâ Dezember 1842
raksta pahr to, ka winsch pehz garra zetta Kaïro pilssehtâ
atkal preezigi tizzis usnemts. Winsch raksta: „Kairo pils-
sehtas eedsihwotaji, ihpaschi tee Koptu laudis, muhs lohti
preezigi usnehme. Zilweki pa simteem speedehs muhsu
mahj-weetâ eelschâ, pahr to preezadamees, ka mehş atkal at-
uahkuschi. To darrija ne ween tee nabbagi lautini, fo mehş
allasch bijam apdahwinajusch, bet arri zitti zilweki no wis-
fadahm kahrtahm. Es ar sawu draugu Dr. Fattam apmek-
leju to Koptu wiffaugstaku mahzitaju, kas manni ar leelu pree-
ku un gohdu usnehme. Manni eeraudsijs, winsch tuhliu zeh-
lehs augschâ no sawas weetas, nahze pretti un pa trim reiz-
sehm manni apkampe. Bakkarâ mehş to sinnu dabbujam,
ka nahlamâ deenâ winsch bubschoht manni apmekleht;
bet kad nu mans dsihwokliş wehl ne bij' tà eetafsihts, ka
tahdu, weefi warreju usnemt, tad es to gohdu ne peeneh-
me. Tomehr winsch obtrâ deenâ trihs bissapus mannâ
dsihwokli atsuhtija, lai schee winna wahrda manni apfwei-
zina. — Mehş ne spehjam tam Kungam deesgan pateikt par
tahdu mihlestibu, ar fo mehş tē tiklam usnemti; jo no
ta wiffa mehş ne fo zittu, kâ tiklai labbu, us preeksch-dee-
nahm warram zerreht.“

Februara mehnesi 1844 missionars Kruhse pahrstai-
gaja to augfcheju Egipti, un ne warreja par wiffahm zit-
tahm leetahm deesgan noteikt, kâ tur tee lautini lohti kah-
rojoht pehz Deewa wahrdeem. Winsch kahdu deen' sawâ
deenu-grahmatâ tà rakstija: „Pa to pahreju deenas dalku
til paspehju grahmatas îskrahmeht un îsdallih, — jo ap-

lam wehl ne biju pcedsihwojis un atraddis weetu, fur tik dauds pehz tahm prassija. Ne tik ween kristiti laudis, bet arri Muhamedaneri zihthas tahs eedabbuht. Wissi to ween brehze: „„Dohd' jel mums arr' kahdu!““ Un kas dab-buja, tas to pasemmigi nobutschoja, swahrku-kullé eebahse un preezigs aibgahje. Kahds wihrs, kam falsch turbans (Turku zeppure) bij' galwâ, un kas ar to rahdija, ka winsch effoht weens no winnu praweescha pehz-nahkameem, tas no ta lauschu pulka isnahze un drohschi prassija weenu grahamtu. Kad es tam nu teizu, ka schihis tiklai effoht kristitu lauschu grahamtas, tad winsch atbildeja: „„Es prohtu lassih, dohd' jel man weenu!““ Tee Koptu laudis, kam darba ne bij' ta deht, ka schi deena bij peektdeena, tee pa pulkeem pee muhsu laiwas atnahze, un ta man bija isbewigs brihdis ar winneem farunnatees pahr to weenu leetu, kas wajjaga. Bakkarâ mehse pa upp-mallu schurp un turp staigajam, un eeraudisjam kahdu pulzinu kristitu lauschu, kas, semmê nosehduschees, runnajahs. Es beedrojohs winneem flah, un luhkoju winneem doht saprast, kahda lohti wajjadfiga leeta ta effoht, Deewa wahrduß lassih un pahrdohmaht. Es winnus stubbinaju, lai winni allaschin, kad ween warr, kohpâ sapulzejahs ta wihra nammâ, kam es jau labbu teesu swehtu rakstu grahamtas biju nodewis preeksch winneem, fo tahdâ sapulzeschanâ lassih. Pirms winni manni prohjam laide, wehl weens wihrs man gauschi luhdse weenu jaunu testamentu preeksch sawa dehta. Bet kad es nu winnam teizu, ka jau pulku effoht isdallijis un ka mau zittas ja-pataupoht atkal preeksch zittas weetas, tad arri tee zitti preeksch winna luhdse un fazzija: „„Mehs schè effam tufnesi un ahrpuffè tahs draudses, kas us Kairo pilssehtas puffi dsihwo, un kam schahs mantas irr.““ — — Pateesi, firds fasilst, kad reds tahdu iswihlschanu pehz Deewa wahrdeem.“

Missionars Kruhse wehl raksta: „Kad mehse ohtrâ deenâ us sawu laiwu gahjam, tad usgahju kahdu pulzinu kristitu lauschu kohpâ, un ar teem pahr tizzibas leetahm farunnajohs. Pa to pahreju rihta dalku laudis muhsu laiwu apstahje, un kahrigi tikloja pehz grahamatahm. Bet wisseem teem ne buht ne warrejam doht, jebchu gan labbu pulku grahamtu isdallijam. Pehz puffdeenas aibbrauzam garr to sollu Elefantina; bet arri schè tee laudis mums nahze pakkat. Sirds sahpeja, bet arri preezajahs, redsoht, ka tee

nabbagi lautini ar sawahm laiwinahm pee mums pahri nahze, wehl wairak grahmatu prassidami. Rahds Muhamedaneru ffohlmeisters ar kahdu pulzinu sawu ffohlas behrnu atnahze un gribbeja grahmataş; kad winnam atteizam, ka schihs grahmataş til preeksch kristiteem zilwekeem jessoht, tad winsch teize: „„Ne laisch ne lo, dohdeet tikfai kahdas preeksch manneem sehneem, un es winneem mahzischu to, kas tur eekschâ stahw.““ Rahdu masumu dabbujis, winsch atkahpehs, nofehdehs us to smiltainu juhmallu un nehmahs saweem ffohlas behrneem tuhlin preekschâ lassih. Ur ween wairak laudis speedehs klaht pehz grahmatahm; daudsi, kas pee mannis ne warreja peetift klaht, sawas rohkas, itt kâ luhgdami, steepe prett mannu gaspaschu un sauze: „„Mihla gaspasha, dohd' jel man kahdu grahmatu!““ Kad jau daudsi wairak grahmataş bijam isdallijuschi, ne kâ preeksch schahs weetas bijam spreeduschi, tad gribbejam nu beigt un dohteş prohjam; bet drihs bij' atkal ja-eet atpakkal us laiwu, jo ar ween no jauna nahze klaht laudis pehz grahmatahm. Mehş dabbujam sinnaht, ka schinni fallâ kahdas 1500 ziltis (families) lauschu dsihwojoht, kas gan drihs wiffi Muhamedaneri, tik ween 40 ziltis kohtu bija.“

Kahdâ zittâ zeemâ, lo sawz Magade, Kruhse apmekleja weenu no tahm abbahm basnijahm, kas tur bija. Winsch pahr to tâ raksta: „Kad mehş no basnizas isgahjam, tad laudis ap mums tâ speedehs, ka tas preesteris man watti dewe, kam bij manni lihds laiwai pawaddiht. Bet kas tē dohmaja us meeru! tee barreem ween speedehs mums pa preeksch' uhdeni eekschâ, un tad pee laiwas. Mehş pahrdewam daudsi jaunus testamentus un daschas zittas Deewa wahrdu grahmatinas; bet ar ween wehl wairak prassija. Es gribbeju dabbuht ar teem laudim runnaht, bet kas tad manni klausija. Bet, kad wairs ne warrejam isturreht, tad us kahdu brihtinu no mallas laiwu atstuhmam un pee-irram pee kahdas masas fallinas; bet ir tē mums laudis nahze pakkal. Rahds nabbags wihrs tē atpeldeja pahri un nopirke jaunu testamentu, lo winsch itt preezigş sawâ weenigâ drehbes gabbalâ eetinne un tad, to us galwas turredams, ar sawu dahrgu mantu peldeja atpakkal. Zitti darrija tâ patt. Daschi, kam naudas ne bij', atnesse putnus, ballofchus un t. j. pr., par teem pascheem gribbedami grahmatu eemih. Mehş winneem teizam, ka atkal pee winneem atpakkal greefsimees, ja winni wairs tâ ne speedischotees wirsü un kahdu trohksni ne laisfchoht; tad winni nu arri apfohlija, ka notif-

schobt pehz muhsu prahta. Kad fahdu stundas laifu të bijam pafawejuschees un pa=ehduschi, tad brauzam atfal atpaffak pee krasta, zerredami, ka nu isdohschotees ar teem laudim farunna=tees pahz to weenu leetu, kas wajjaga, bet taggad tas trohffnis bij' siipraks ne fà pirmaf. Daichas stundas mums aisgahje ar grahmatu isdallischanu un pahrdohschanu, tà, ka novrattam, ka muhsu krahjums pahrlaeku ahtri masumà gabje, un ka mums preefsch zittahm weetahm ittin mas grahmatu atlifke. Tad nu brauzam us ohtru uppes mallu. Bet eefam wehl aisbrauzam, fahds nabbags mehms wihrs gauschi luhdse fahdu grahmatu preefsch fawa behrna; winsch lifke fawu rohku us ta behrna galwu un tad gaudodams man tà skattijahs azzis, ka jau ne warreju pretti atturetees. Kad to grahmatu bij' dabbujis, tad no preeka lehje un to grahmatu us augschu vazehlis, tahdu gaudu dalfi islaide, fà jau mehmi zilweki allasch darra."

Ar tahdeem stahsteem ta missionara Krubhes deenu-grahmata irr gluschi pilna. Skaidri ja-brihnojahs, ka Egiptes semme, kas tik ilgi pohstà un fà nahwes meegà gulleja, un ar reisi tà fahf kusetees un dschtees us lassischanu. Missionari jau va dauds reisehm to augscheju Egiptes pussi bij' pahrsiaigajuschi, bet ne fad tà tikfuschì usnemti, fà nu. Kad tik to eedohmajahs, fà ar to mehmu zilweku gaddijees, tad jau prahts neffahs jautahf: woi tad jau teescham tas laifs effohf peenahzis, kad tee nabbagi, alli, tiffli un frohpli teefohf aizinati pee ta leela waffarina? Tas irr itt fà pascha Deewa pirkfìs, kas muhs skubbina firfnigati luhgt, ka Deewa walsiba nahktu. Krubse fawu grahmatu beids ar schahdeem wahrdeem: „Kad es atpaffak dohmaju us ta zetta, fo esmu nostagajis, tad es ne sinnu, fà preezatees pahz to laimi, fa labbi tiffku usnemts wiffas weetàs; un jedschu gan ne warr fapraft, fa labb no tahm dauds grahmatahm, fo missionari jau pirmaf tur isdallijuschì, ne fahdi augli ne atraddahs preefschà, tad tomehr es schkeetu un to turru par lohtri peeklahjamu leetu, ka mums ne wajjag' wis atlaistees, bet jo wairak speestees fawu tizzibas un mihlestibas darbu jo probiam sirabdahf, jo mums wajjag' tizzeht tai taifnai apfohlichanai, fa, ja tik nepeekuh=stam darbotees, fawà laifà arri pfausim. Ta firfniga fahroscha=na pehz swehteem raksteem un fa winni tik labpraht flausahs, fad pahz tizzibas leetahm runna, un ka pehz pateesibas prafta, un melle, — tas wiff muhs peepilda ar to zerribu, fa tas laifs wairs ne-effohf tahku, fad arri winni muhsu brahli tiffchoht tanni zetta, kas wedd us muhschigu swehtibu, un ka wiffas tahs leefas un wiltigas dohmas un zerribas, kas winnu firdis eefak=nojuschahs, preefsch tahs ewangeliuma gaismas isnihfs; un tad mehns wiffi zaur Deewa schehlastibu tanni weenà pateesà tizzibà tiffim faweenoti un fapulzinati pee fawa galwineeka un Kunga Jesus Kristus." — Ja, teescham, tas laifs nahfs, fad tas Kungs to wainu fawu lauschu appees, un to wahti, ar fo tee eewainoti, dscedinahs. Amen.

Brihw drikkcht. No Widsemmes General-gubernementes pusses:
Dr. C. E. Napier sky.